

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 18/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om verkställighet av samhällspåföljder

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 november 2014 regeringens proposition med förslag till lagstiftning om verkställighet av samhällspåföljder (RP 215/2014 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anne Hartoneva, justitieministeriet
- tingsdomare Outi Nokso-Koivisto, Esbo tingsrätt
- förvaltningsrättsdomare Ulla-Maarit Heljasvuo, Tavastehus förvaltningsdomstol
- statsåklagare Christian Lundqvist, Riksåklagarämbetet
- biträdande chef, häradsåklagare Eija Velitski, åklagarämbetet i Helsingfors

- specialsakkunnig Pia Andersson, Brottspåföljdsverket
- polisinspektör Matti Högman, Polisstyrelsen
- kriminalkommissarie Kimmo Hyvärinen, polisinrättningen i Östra Nyland
- jurist Merja Santala, Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk
- brottspåföljdschef Heidi Lind, Helsingfors byrå för samhällspåföljder
- verkställande direktör Olavi Kaukonen, A-klinikstiftelsen
- ombud-socialarbetare Marjatta Kaurala, Kriminaalihuollon tukisäätiö KRITS
- advokat Miikka Hakanen, Finlands Advokatförbund
- professor Raimo Lahti.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- inrikesministeriet
- Östra Finlands hovrätt
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en enhetlig lag om samhällspåföljder där det framgår vilka de gemensamma dragen för de olika samhällspåföljderna är och de typiska dragen för respektive påföljd samt hur samhällspåföljderna förhåller sig till varandra. Lagen ersätter de lagar som utfärdats separat om olika samhällspåföljder. Övervakad frihet på prov är en skärskild påföljd

i gränssnittet mellan ovillkorligt fängelse och en samhällspåföljd. Därför ska den lag som nu föreslås inte ska gälla övervakad frihet på prov, utan den lag om övervakad frihet på prov som trädde i kraft i början av 2014 ska förbli i kraft.

Vissa ändringar som följer av den nya lagen och vissa tekniska ändringar föreslås dessutom i strafflagen, lagen om utredning av unga brotts-

misstänkta situation, fängeslagen, lagen om övervakad frihet på prov, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar, hovrättslagen, utskökningsbalken och medborgarskapslagen.

Vid verkställigheten av samhällspåföljder betonas främjande av den dömdes sociala anpassning och ökade färdigheter för ett liv utan brott. I detta syfte föreslås preciserade möjligheter att använda bland annat missbrukarvårdens öppenvårds- och institutionsvårdstjänster. Detta gäller i synnerhet den öppenvård som samhällstjänst förenas med samt den öppenvård och institutionsvård som övervakningsstraff förenas med.

Den verksamhet som avser bedömningar och utlåtanden i samband med bestämmande av, förberedelser för och verkställighet av samhällspåföljder föreslås bli harmoniserad.

När de funktioner som hänför sig till samhällspåföljderna ordnas och genomförs förutsätts det att de funktioner och tjänster som redan finns samordnas med de funktioner som ska fogas till verkställigheten. Det förutsätts också att funktionerna fortsätter utan avbrott efter avtjänad påföljd.

Brottspåföljdsmyndigheten ska svara för kostnaderna för de funktioner som anknyter till verkställigheten. Den dömdes hemkommun ska svara för ordnande och betalning av kommunala bastjänster. Det är inte fråga om att kommunerna anvisas nya uppgifter, utan vid anordnandet av tjänsterna iakttas det som bestäms om kommunala bastjänster.

Till helheten av samhällspåföljder för unga personer som begått brott före de fyllt 21 år ska enligt förslaget höra en skärpt samhällstjänst som särskilt avser unga personer och som innehåller verksamhet som utvecklar den sociala funktionsförmågan och färdigheterna för ett liv utan brott och som kan användas när vanlig samhällstjänst inte längre kommer i fråga.

Högsta och lägsta antal timmar för samhällstjänst ändras till 14 respektive 240 timmar, varvid de motsvarar det antal dagar som ska fastställas som fängelse.

När det gäller ändringssökande i frågor som hänför sig till verkställigheten av samhällspåföljder finns det i den föreslagna lagen bestämmelser om vilka beslut som det får sökas ändring i och om förfarandet vid ändringssökande.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Bestämmelser om samhällspåföljder ingår i nuläget i flera separata lagar. Nu föreslås att samhällstjänst, övervakningsstraff, övervakning av villkorligt fängelse, ungdomsstraff och övervakning av villkorlig frihet ska samlas i samma lag. Sammantaget sett anser utskottet att kodifieringen behövs och fyller sitt syfte eftersom föreskrifter i separata lagar kan fördunkla helhetsbilden om samhällspåföljder. Reformen ska klarlägga samhällspåföljdernas innehåll, mål och inbördes relationer.

Propositionen innehåller inga betydande innehållsmässiga ändringar av de nuvarande samhällspåföljderna och inga nya föreslås.

I detta avseenden kan propositionen anses innebära en rätt försiktig reform. Men lagutskottet anser det behövt och motiverat att systemet för brottspåföljder i fortsättningen utvärderas i ett bredare helhetsperspektiv än i den nu aktuella propositionen. Utvärdering behövs bl.a. av användningen av samhällspåföljder och ovillkorligt fängelse och förhållandet mellan dem, samt eventuella utvecklingsbehov. Den kodifiering av samhällspåföljder som nu genomförs ger en god grund för ett sådant utvärderingsarbete.

Ungdomsstraff

Ungdomsstraff har sedan 2005 varit i bruk som påföljd avsedd för minderåriga. Det innefattar övervakning och därmed förenade uppgifter och program som främjar den sociala handlingsför-

mågan och som särskilt är riktade till unga, samt stöd och handledning. När lagen stiftades gjorde man den bedömningen att åren 2005—2008 verkställs kommer årligen 60, 140, 190 respektive 260 ungdomsstraff att verkställas och att mängden småningom ökar till 300 utdömda straff per år (RP 102/2004 rd). Enligt erhållen utredning har ungdomsstraffet dock använts betydligt mindre än beräknat och under de senaste åren har användningen rentav minskat. År 2005 verkställdes till exempel 33 ungdomsstraff, men 2013 bara 6. Att påföljden har använts mindre än beräknat kan enligt propositionen delvis bero på att ungdomsstraffet är riktat till en relativt begränsad målgrupp, dvs. ungdomar som har drivits till en allvarlig kriminell livsstil. Dessutom antas det i propositionen att ungdomsstraffet inte är särskilt välkänt. Vissa sakkunniga som lagutskottet har hört har därför ansett att ungdomsstraffet kunde slopas, eftersom det används lite och upprätthållandet kräver betydande resurser.

Men lagutskottet anser att det är angeläget att bevara ungdomsstraffet. Utskottet anser det motiverat att vårt system för brottspåföljder inkluderar ett alternativ som omfattar unga och deras behov. Enligt utredning har påföljden fungerat väl för de ungdomar som har dömts till ungdomsstraff. Också sådana unga personer som varit i en svår livssituation har man kunnat stödja i att träffa val som går i rätt riktning och hjälpa dem att leva ett liv helt eller nästan helt utan brott (s. 17).

Utskottet hyser oro över att användningen av ungdomsstraff är så anspråkslös. Den har inte ens ökat till följd av lagen om utredning av unga brottsmisstänkta situation (633/2010) som trädde i kraft 2011, och det förfarande med påföljdsutredningar som förutsätts där. Trots att propositionen inkluderar bedömningar av orsakerna till den ringa användningen verkar det inte finnas någon färsk kartlagd information om varför ungdomsstraffet används så sällan. I ljuset av detta anser utskottet det viktigt att orsakerna till den låga användningsfrekvensen kartläggs snarast möjligt och att adekvata åtgärder vidtas för att främja användningen av påföljden. Dessutom

behöver ungdomsstraffet beaktas i utbildningen för aktörer inom rättsvärderna.

Detaljmotivering

1. Lag om verkställighet av samhällspåföljder

3 kap. Utredning av förutsättningarna för avtjänandet av en samhällspåföljd

11 §. Plan för strafftiden. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om uppgifter i planen för strafftiden i fråga om alla samhällspåföljder. Eftersom den skyldighet att stanna i bostaden eller på någon annan plats samt begränsningarna av rätten att röra sig på annat håll, som avses i 2 punkten i paragrafens 1 mom. inte gäller för alla samhällspåföljder, föreslår utskottet att punkten ska omformuleras till att gälla den dömdes skyldigheter mer allmänt. Samtidigt föreslår utskottet av tydlighetsskäl att punkten placeras överst i förteckningen i momentet och att också de övriga punkternas ordningsföljd ändras.

Enligt paragrafens 3 mom. ska planen för strafftiden utarbetas i samarbete med den dömda. Eftersom det handlar om en påföljdsutredning av en brottsmisstänkt, föreslår utskottet att momentet omformuleras så att planen ska utarbetas tillsammans med *den brottsmisstänkte*.

12 §. Stödåtgärder. I paragrafen föreskrivs om utredningsbehov, samordning och kostnadsansvar i fråga om stödåtgärder för en brottsmisstänkt. Någon motsvarande fullmaktsklausul ingår inte i den nuvarande lagstiftningen.

Lagutskottet konstaterar att stödåtgärder för en dömd person ofta är av central betydelse i fråga om att genomföra målet för samhällspåföljderna, som är att främja den dömdes beredskap för ett liv utan kriminalitet. I centrum står då de åtgärder som det offentliga servicesystemet tillhandahåller, t.ex. inom missbrukarvården och mentalvården. Samarbetet mellan Brottspåföljdsmyndigheten och den dömdes hemkommun fungerar dock inte jämlikt runtom i landet för närvarande (s. 38) och mellan myndigheterna råder det ställvis oklarhet om vilken instans

som är skyldig att ordna och betala för stödåtgärderna (s. 21). Därför är det behövligt och motiverat att stödåtgärderna effektiviseras och att möjligheterna att använda dem preciseras genom lagstiftning som i förslaget. Men i fortsättningen bör det följas upp huruvida regleringen är tillräckligt entydig och huruvida den fungera i enlighet med uppställda mål och syften.

Utskottet vill också notera att paragrafens *1 mom.* i enlighet med sin formulering endast gäller samarbetet mellan Brottspåföljdsmyndigheten och socialmyndigheten. Eftersom också hälsovårdens stödåtgärder har betydelse för hur målen för samhällspåföljden nås, föreslår lagutskottet att momentet utvidgas till att också gälla hälsovårdsmyndigheten.

Den kostnadsfördelning som avses i paragrafens *2 mom.*, enligt vilken kommunen svarar för kostnaderna för den kommunala basservicen och Brottspåföljdsmyndigheten för kostnader för funktioner som hänför sig till verkställighet av samhällspåföljder, innebär enligt propositionen ingen ändring av det gällande läget, och det handlar inte om att anvisa kommunen nya uppgifter (s. 61). Enligt propositionen utgörs verksamhet som hänför sig till verkställigheten av en påföljd t.ex. av deltagande i olika program som förebygger kriminalitet, medan den verksamhet och de tjänster som tillhandahålls kommuninvånare inkluderar t.ex. social- och hälsovårdstjänster. Dessutom preciseras det i propositionen att den missbrukarvård som utgör en del av basservicen inom social- och hälsovården inbegriper samtal om bruket av berusningsmedel, mini-interventioner och vid behov anvisande av särskilda missbrukarvårdstjänster.

Bestämmelsen om kostnadsfördelning jämte motiveringar är relativt allmänt hållna. Lagutskottets åsikt är att den föreslagna kostnadsfördelningen innebär att om en person som dömts till samhällspåföljd anlitar kommunens missbrukarvårdstjänster innan verkställigheten inleds och missbrukarvårdens åtgärder fortgår utan avbrott och med samma arrangemang under samhällspåföljden, ansvarar den dömdes hemkommun för kostnaderna för missbrukarvården också under den tid samhällspåföljden verk-

ställs. Om Brottspåföljdsmyndigheten till avtjänandet av påföljden fogar ett program för missbrukarvård eller ett annat tillgängligt verksamhetsprogram som stöd för den andel av missbrukarvården som kommunen anordnar handlar det i om verksamhet som ordnas och betalas av Brottspåföljdsmyndigheten. Brottspåföljdsmyndigheten kan också i planen för strafftiden som ett led i samhällspåföljden fastställa en missbrukarvårdstjänst som kan ordnas av t.ex. en organisation som genomför missbrukarvårdstjänster, men också då betalas kostnaderna av Brottspåföljdsmyndigheten.

Av propositionen framgår också att kommunen ska bedöma behovet av tjänster självständigt och att Brottspåföljdsmyndigheten inte ska kunna förutsätta att kommunen ska ordna tjänster på basis av samordningsmålet. Lagutskottet menar att det innebär att om den dömdes hemkommun bedömer att den dömda inte behöver exempelvis verksamhet som stöd för alkohol- och drogfrihet, kan Brottspåföljdsmyndigheten inte förutsätta att kommunen betalar för sådan verksamhet. Men Brottspåföljdsmyndigheten kan själv finna en tjänsteleverantör som också kan vara en aktör inom kommunens missbrukarvård. I sådana fall betalas kostnaderna av Brottspåföljdsmyndigheten.

Utskottet framhåller också att den föreslagna regleringen inte förutsätter att den som avtjänar samhällspåföljd i stödåtgärderna ges en bättre ställning än andra kommuninvånare. Utgångspunkten är att den dömda som kommuninvånare får de tjänster som han eller hon enligt lagstiftningen om social- och hälsovård har rätt till.

Slutligen konstaterar utskottet att den föreslagna bestämmelsen gäller samarbetet mellan myndigheterna innan samhällspåföljden verkställs och medan verkställigheten pågår. Med avseende på målen för samhällspåföljden är det likväl också nödvändigt att stödåtgärderna vid behov fortsätter efter verkställigheten, eftersom upphörandet ofta är den mest sårbara punkten med avseende på att nå framgång i verksamheten. Därför anser utskottet att det är angeläget att tillgång på stödåtgärder ombesörjs också i detta avseende.

4 kap. Inledande av verkställigheten

18 §. *Uppskov av eller avbrott i verkställigheten.* Enligt 2 mom. kan verkställigheten skjutas upp också när avtjänandet av ett ovillkorligt fängelsestraff eller någon annan samhällspåföljd är ett hinder för att inleda verkställigheten. Enligt utredning till utskottet behövs också en möjlighet att avbryta i sådana situationer. Därför, och för ökad flexibilitet, föreslår utskottet att momentets första mening kompletteras också med möjligheten att avbryta verkställigheten.

För att kunna undvika situationer där förlängd tid för verkställighet i klara fall måste ansökas hos domstol föreslår utskottet att paragrafen kompletteras med *ett nytt 4 mom.* som gör det möjligt att avbryta eller uppskjuta verkställigheten om ändrade förhållanden hos den dömda förutsätter nya arrangemang i fråga om verksamhetskyldighet eller skyldighet att stanna på en bestämd plats. Nya arrangemang i fråga om verksamhetskyldighet kan gälla samhällstjänst, övervakningsstraff eller ungdomsstraff. Däremot gäller nya arrangemang i fråga om skyldigheten att stanna på en bestämd plats i praktiken endast övervakningsstraff. Av utskottets förslag till ändring följer att 4 mom. i lagförslaget blir 5 mom.

Den aktuella paragrafen möjliggör inte att övervakningsstraff kan avbrytas temporärt om den dömda misstänks ha försummat sina skyldigheter och ärendet inte kan utredas omedelbart, även om en sådan möjlighet ingår i den gällande lagstiftningen. Därför föreslår utskottet att en möjlighet till avbrott också i fråga om detta fogas som sista mening till det nya 4 mom. och att bestämmelsen samtidigt utvidgas till att gälla också samhällstjänst och ungdomsstraff.

5 kap. Allmänna villkor för samhällspåföljder och brott mot villkoren.

26 §. *Grovt brott mot skyldigheter.* I den föreslagna lagens 54 § 2 mom. föreskrivs om domstolsförfarandet om den dömda bryter mot sina skyldigheter i samband med verkställigheten av övervakningsstraff. Motsvarande bestämmelser ingår för ungdomsstraffets del i 66 § 2 och 3

mom. Enligt lagutskottet behövs sådana bestämmelser i alla samhällspåföljder. Därför föreslår utskottet att de överförs också som *nya 2 och 3 mom.* i den aktuella paragrafen. På grund av ändringen bör 54 § 2 och 3 mom. samt 66 § 2 och 3 mom. strykas.

Bestämmelser om påföljderna för grova brott mot skyldigheterna ingår för varje samhällspåföljd separat (39, 55, 62 och 67 §). I fråga om samhällstjänst kan domstolen ändra en del av samhällstjänsten som inte har avtjänats till övervakningsstraff eller ovillkorligt övervakningsstraff (39 §). I fråga om övervakningsstraffet ska domstolen förvandla den icke avtjänade delen av övervakningsstraffet till ett ovillkorligt fängelsestraff (55 §). I fråga om ungdomsstraffet har domstolen däremot mer rörelseutrymme när det gäller påföljden (67 §). Utskottet anser att det i fortsättningen är till fördel att särskilt i fråga om samhällstjänst och övervakningsstraff överväga om det vore motiverat och ändamålsenligt att utvidga de tillgängliga alternativ som domstolen förfogar över för att bestämma en adekvat påföljd. Av den internationella jämförelsen som ingår i propositionen framgår att i vissa länder har domstolarna mer rörelseutrymme i motsvarande situationer (s. 30).

6 kap. Befogenheter.

28 §. *Allmänna principer för utövningen av befogenheter.* Utskottet föreslår att uttrycket "befallningar" i paragrafens 2 mom. ändras till "bestämmelser".

30 §. *Beslutanderätt.* I paragrafen föreskrivs om beslutanderätt i frågor som gäller verkställighet av samhällspåföljder. I ärenden enligt paragrafens 2 mom. innehas beslutanderätten av direktören för byrån för samhällspåföljder eller en i arbetsordningen angiven direktör eller biträdande direktör för ett fängelse eller en brottspåföljdschef. Enligt erhållen utredning behövs beslutanderätt för en direktör eller biträdande direktör för ett fängelse eller en brottspåföljdschef dock främst i brådskande ärenden. Därför föreslår lagutskottet att beslut om ärenden som avses i momentet i regel fattas av direktören för by-

rån för samhällspåföljder och att besluten kan fattas av en i arbetsordningen angiven direktör eller biträdande direktör för ett fängelse eller en brottspåföljdschef ifall ärendet inte kan vänta.

7 kap. Särskilda bestämmelser.

31 §. Rätt till information. Lagutskottet föreslår att Brottspåföljdsmyndighetens rätt till information enligt paragrafens 1 mom. ska gälla inte bara socialvårdsmyndigheterna utan också hälsovårdsmyndigheterna. För att begäran om information ska bli mer exakt specificerade föreslår utskottet att bestämmelsen ska hänvisa till information som hänför sig till vård-, rehabiliterings- och serviceplanen.

I utskottsbehandlingen har det lyfts fram att Brottspåföljdsmyndigheten bör ha rätt att i myndighetsregister kontrollera till verkställigheten av samhällspåföljder hänförlig bakgrundsinformation om arbetsplatser eller verksamhetsställen samt privatpersoner som arbetar där för att säkerställa att de samfund och privatpersoner som medverkar i verkställigheten inte verkar inom den svarta ekonomin. Men lagutskottet anser ändå inte att det är motiverat att foga en sådan bestämmelse till lagen i utskottsskedet utan en närmare utredning om behovet av regleringen och eventuella konsekvenser. I ljuset av erhållen utredning verkar det också tänkbart att förlita sig på den allmänna lagstiftningen med beaktande av att 26 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskriver att en myndighet kan lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd myndighetshandling när sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut.

9 kap. Övervakningsstraff.

51 §. En brottslig gärning som innebär grovt brott mot skyldigheter. Paragrafen gäller den situation där den dömda misstänks ha gjort sig skyldig till ett brott som föranleder en strängare påföljd än böter. Utskottet föreslår att rubriken ändras för att bättre motsvara paragrafens innehåll.

54 §. Förfarandet vid förvandling av övervakningsstraff till fängelse. Med hänvisning till detaljmotiven för 26 § ovan föreslår utskottet att paragrafens 2 och 3 mom. stryks och att också rubriken ändras i anslutning till det.

11 kap. Ungdomsstraff.

66 §. Behandling av grovt brott mot skyldigheter. Med hänvisning till detaljmotiven för 26 § ovan föreslår utskottet att paragrafens 2 och 3 mom. stryks.

14 kap. Ändringssökande.

86 §. Beslut där ändring får sökas. Enligt paragrafens 1 punkt får den dömda begära omprövning av Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller att återkalla ett uppskov eller avbrott av verkställigheten. På grund av de ändringar som utskottet föreslår ovan behöver hänvisningen ändras till att gälla 18 § 5 mom.

Den föreslagna bestämmelsen ger inte möjligheter att ompröva uppskov eller avbrott, endast att återkalla dem. Då man beaktar att uppskov eller avbrott inte nödvändigtvis beviljas och att villkoren för beviljande kan vara flertydiga, anser utskottet att förslaget är problematiskt med avseende på den dömdes rättssäkerhet. Därför föreslår utskottet att bestämmelsen utvidgas till att omfatta också uppskov och avbrott enligt 18 § 1, 2 och 4 mom.

4. Lag om ändring av 4 kap. 6 § och 21 kap. 2 § i fängelselagen

21 kap. Frigivning.

2 §. Beslutanderätt. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om fängelse och häktning (RP 45/2014 rd) föreslås ändringar i 21 kap. 2 § i fängelselagen, som gäller beslutanderätt. I sitt betänkande av den 9 december 2014 föreslår lagutskottet att paragrafen godkänns enligt propositionen (LaUB 17/2014 rd). Därför föreslår utskottet att det nu aktuella förslaget om 21 kap. 2 § samordnas med den ovan nämnda ändringen och att detta beaktas också i lagens ingress.

Paragrafens sista mening enligt propositionen har samtidigt av tydlighetsskäl tagits ut som ett separat andra moment (*Nytt 2 mom.*).

band med *övervakningsstraff* som utförs i stället för fängelsestraff.

6. Lag om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

24 §. *Sekretessbelagda myndighetshandlingar.* Utskottet föreslår att 1 mom. 27 punkten i paragrafen kompletteras så att sekretessbelagda myndighetshandlingar också är handlingar som innehåller uppgifter om påföljdsutredning i sam-

godkänner lagförslag 2, 3, 5 och 7—10 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1, 4 och 6 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om verkställighet av samhällspåföljder

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

I AVDELNING	3 kap.
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	Utredning av förutsättningarna för avtjänandet av en samhällspåföljd
1 kap.	10 § (Som i RP)
Allmänna bestämmelser om verkställigheten	11 § <i>Plan för strafftiden</i>
1—5 § (Som i RP)	
2 kap.	
Verkställighetsmyndighet och verkställighetstjänstemän	
6—9 § (Som i RP)	

Om Brottspåföljdsmyndigheten anser att den dömde är lämpad att avtjäna samhällstjänst, övervakningsstraff, villkorligt fängelse förenat med övervakning eller ungdomsstraff, eller om åklagaren eller domstolen särskilt begär det, ska en plan för strafftiden fogas till påföljdsutredningen. Planen ska innehålla uppgifter om följande omständigheter som hänför sig till samhällspåföljden:

1) den dömdes skyldigheter,

(2 punkten som 3 punkten i RP)

(3 punkten som 1 punkten i RP)

(4 punkten som i RP)

Planen för strafftiden ska utarbetas i samarbete med den *misstänkte*.

12 §

Stödåtgärder

När Brottspåföljdsmyndigheten börjar utarbeta en i 11 § eller i 71 § 3 mom. avsedd plan för strafftiden ska myndigheten enligt behov tillsammans med *social- och hälsovårdsmyndigheterna* kartlägga den misstänktes levnadsförhållanden och behov av stödåtgärder. Samhällspåföljdens verkställighet och de stödåtgärder som främjar den dömdes livshantering och avtjänandet av straffet ska samordnas.

(2 mom. som i RP)

13 §

(Som i RP)

4 kap.

Inledande av verkställigheten

14—17 §

(Som i RP)

18 §

Uppskov med eller avbrott i verkställigheten

(1 mom. som i RP)

Verkställigheten av ett i 1 mom. avsett straff får skjutas upp *eller avbrytas* också när avtjänandet av ett ovillkorligt fängelsestraff eller någon annan samhällspåföljd utgör ett hinder för att inleda *eller fortsätta* verkställigheten. Dessutom får verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff eller ungdomsstraff för en person som inte hade fyllt 21 år när han eller hon begick brottet skjutas upp eller avbrytas på grundval av att den dömda inte anträffas och det inte går att få reda på var han eller hon vistas.

(3 mom. som i RP)

Verkställigheten av samhällstjänst, övervakningsstraff och ungdomsstraff kan avbrytas eller uppskjutas för viss tid om ändrade förhållanden hos den dömda förutsätter nya arrangemang i fråga om verksamhetskyldigheten eller skyldighet att stanna på en viss plats. Samhällstjänst, övervakningsstraff och ungdomsstraff kan likaså avbrytas för viss tid om den dömda misstänks ha brutit mot sina skyldigheter och ärendet inte kan utredas omedelbart. Avbrottet får fortgå högst en månad. (Nytt 4 mom.)

(5 mom. som 4 mom. i RP)

19 och 20 §

(Som i RP)

5 kap.

Allmänna villkor för samhällspåföljder och brott mot villkoren

21—25 §

(Som i RP)

26 §

Grovt brott mot skyldigheter

(1 mom. som i RP)

Vid behandling av grovt brott mot skyldigheter eller sådan förlängning av avtjäningstiden som avses i 19 § ska domstolen ge den dömda tillfälle att bli hörd innan saken avgörs. Dessutom ska en representant för Brottspåföljdsmyndigheten ges tillfälle att ge ett utlåtande i saken, om det inte är uppenbart onödigt med avseende på ärendets behandling. Ärendet kan avgöras även om den dömda inte infinner sig vid domstolen. Tingsrätten är domför med ordföranden ensam. I övrigt ska bestämmelserna om rättegång i brottmål iakttas. (Nytt 2 mom.)

Besvär över ett avgörande som domstolen träffat med stöd av denna paragraf ska behandlas skyndsamt (Nytt 3 mom.)

27 §

(Som i RP)

6 kap.

Befogenheter

28 §

Allmänna principer för utövningen av befogenheter

(1 mom. som i RP)

Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän och biträdande övervakare ska i första hand genom råd, uppmaningar och *förhållningsregler* sträva efter att säkerställa att samhällspåföljder avtjänas på ett tillbörligt sätt.

(3 mom. som i RP)

29 §

(Som i RP)

30 §

Beslutanderätt

(1 mom. som i RP)

Direktören för byrån för samhällspåföljder (*utesl.*) beslutar om inledande av verkställighet av en samhällspåföljd enligt 17 § 1 mom., uppskov med eller avbrott i verkställigheten enligt 18 §, tagande av blodprov enligt 22 §, begäran om hämtning enligt 24 §, givande av en skriftlig varning enligt 25 §, givande av en skriftlig uppmaning enligt 74 § samt avslutande av övervakning enligt 60 § 3 mom. och 76 §. *Ifall saken inte kan vänta, kan besluten fattas av en i arbetsordningen angiven direktör eller biträdande direktör för ett fängelse eller en brottspåföljdschef.*

(3 och 4 mom. som i RP)

7 kap.

Särskilda bestämmelser

31 §

Rätt till information

Bestämmelser om Brottspåföljdsmyndighetens rätt att trots sekretessbestämmelserna för det utlåtande som ska ges till domstolen om förutsättningarna för utdömande av en samhällspåföljd och för verkställigheten av samhällspåföljden få den information *som hänför sig till en vård-, rehabiliterings- eller serviceplan och som social- och hälsovårdsmyndigheten* har om den dömdes levnadsförhållanden, bruk av berusningsmedel, missbrukarrehabilitering, mentala hälsa och användning av mentalvårdstjänster samt annan motsvarande information som behövs för verkställigheten av samhällspåföljden och samordnandet av de stödåtgärder som främjar den dömdes livshantering och avtjänandet av straffet finns i lagen om behandling av personuppgifter vid verkställighet av straff (422/2002).

(2 mom. som i RP)

32—36 §

(Som i RP)

II AVDELNING

SAMHÄLLSPÅFÖLJDER

8 kap.

Samhällstjänst

37—40 §

(Som i RP)

9 kap.

Övervakningsstraff

41—50 §

(Som i RP)

51 §	12 kap.
<i>Misstanke om en brottslig gärning som innebär grovt brott mot skyldigheter</i>	Övervakning av den som frigetts villkorligt
(Som i RP)	70—80 § (Som i RP)
52 och 53 § (Som i RP)	
54 §	III AVDELNING
<i>Behandling av grovt brott mot skyldigheter</i>	SÄRSKILDA BESTÄMMELSER
(1 mom. som i RP) (2 och 3 mom. <i>utesl.</i>)	13 kap.
55—59 § (Som i RP)	Bestämmelser om verkställighet och meddelanden
10 kap.	81—85 § (Som i RP)
Övervakning av den som dömts till villkorligt fängelse	14 kap.
60—63 § (Som i RP)	Ändringssökande
11 kap.	86 §
Ungdomsstraff	<i>Beslut där ändring får sökas</i>
64 och 65 § (Som i RP)	Den dömda får begära omprövning av Brottsförklaringsmyndighetens beslut om 1) uppskov med eller avbrott i verkställigheten enligt 18 § 1, 2 och 4 mom. samt återkallelse av uppskov med eller avbrott i verkställigheten enligt 18 § 5 mom., (2—5 punkten som i RP)
66 §	87—93 § (Som i RP)
<i>Behandling av grovt brott mot skyldigheter</i>	
(1 mom. som i RP) (2 och 3 mom. <i>utesl.</i>)	15 kap.
67—69 § (Som i RP)	Ikraftträdande
	94—96 § (Som i RP)

4.

Lag**om ändring av 4 kap. 6 § och 21 kap. 2 § i fängelselagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 4 kap. 6 § 2 mom. och 21 kap. 2 §, av dem 21 kap. 2 § sådan den lyder i lag / , som följer:

<p>4 kap.</p> <p>Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset</p> <p>6 § (Som i RP)</p> <p>21 kap.</p> <p>Frigivning</p> <p>2 §</p> <p><i>Beslutanderätt</i></p> <p>Fängelsedirektören beslutar (<i>utesl.</i>) om uppskov med villkorlig frigivning enligt 2 c kap. 9 §</p>	<p>1 mom. i strafflagen (<i>utesl.</i>). Fängelsedirektören eller den tjänsteman som enligt arbetsordningen är direktörens ställföreträdare beslutar om ställande under övervakning enligt 70 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder. Brottsförvaltningsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar om uppskov med villkorlig frigivning utan fångens samtycke enligt 2 c kap. 9 § 2 mom. i strafflagen. (<i>Utesl.</i>)</p> <p>Brottsförvaltningsmyndigheten svarar för utarbetandet av den plan för strafftiden som avses i 71 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder. (Nytt 2 mom.)</p> <p>_____</p> <p>Ikraftträdandebestämmelsen (Som i RP)</p>
---	---

6.

Lag**om ändring av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 24 § 1 mom. 27 punkten, sådan den lyder i lag 333/2011, som följer:

<p>24 §</p> <p><i>Sekretessbelagda myndighetshandlingar</i></p> <p>Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:</p> <p>_____</p>	<p>27) handlingar som innehåller uppgifter om rättspsykiatrisk sinnesundersökning av en åtalad, påföljdsutredning av en ung brottsmisstänkt, plan för strafftiden för ungdomsstraff, påföljdsutredning i samband med samhällstjänst eller övervakningsstraff som utförs i stället för fängelsestraff, utredning av förutsättningarna</p>
---	--

LaUB 18/2014 rd — RP 215/2014 rd

för övervakningsstraff, plan för strafftiden, frigivningsplan, övervakningsplan samt utlåtande

som lämnats för förfarandet vid frigivning av långtidsfångar,

-----

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 17 december 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Anne Holmlund /saml
vordf. Stefan Wallin /sv
medl. James Hirvisaari /ml1
Mikael Jungner /sd
Arja Juvonen /saf
Suna Kymäläinen /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd

Jaana Pelkonen /saml
Arto Pirttilahti /cent
Kristiina Salonen /sd
Kari Tolvanen /saml
Ari Torniainen /cent
Peter Östman /kd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.